

поставена въ услуга на нуждитъ на армията ни, като получаваше за обработка срещу ишлеме (възнаграждение за работата) кожитъ отъ закляния за продоволствие на войската добитъкъ, както и реквизиранитъ такива отъ мѣстния пазаръ. Отъ странство не можеше да се доставятъ презъ това време нито сурови, нито изработени кожи, вследствие на което и производството бѣше ограничено. Непосрѣдствено следъ войнитъ, обаче, въпрѣки катастрофалния имъ за страната ни завършекъ, за мѣстното производство въобще и специално за кожарската индустрия, вследствие изчерпване на почти всички запаси и твърде ограничената възможностъ на първо време за вносъ отъ странство, се създадоха извънредно благоприятни условия за бързъ и масовъ пламентъ. Болшинството отъ съществуващитъ кожарски предприятия съумѣха бързо да се отърсятъ отъ последицитъ на милитаризацията и да се справятъ съ спѣнкитъ и затрудненията, които се създаваха отъ неуредитъ въ вътрешното управление на страната презъ първитъ нѣколко години следъ войнитъ за една спокойна стопанска дейностъ, и да използватъ въ голѣма степенъ благоприятната конюнктура на пазара, съ което заздравиха материалното си положение и добиха възможностъ да предприематъ голѣми разширения и подобрения въ инсталациитъ си. Тѣй че въ нѣколко само години следъ войнитъ въ страната ни се наброяватъ цѣла редица нови кожарски заведения, както за производство на гъонъ, тѣй и за лицеви кожи, модерно обзаведени и снабдени съ всички приобретения на модерната кожарска техника.

По таквъ начинъ въ първитъ вече 10-тина години следъ войнитъ производството на гъонъ и на лицеви кожи съ растителна щава, а малко по-късно и на хромови лицеви кожи, се увеличава дотолкова, щото не само измѣства и прави невъзможенъ почти всѣкаквъ вносъ отъ чужбина, но и отбелязва известно свръхпроизводство.

Кризата презъ годинитъ 1929 и 1930, и нѣкои други обстоятелства, напр. голѣмото разпространение на гумената обувка, засегнаха доста чувствително кожарската индустрия въ страната ни и нѣколко крупни и множество по-дребни предприятия станаха жертва на тия неблагоприятни обстоятелства. Обаче положението на повечето кожарски предприятия бѣ вече до такава степенъ консолидирано, щото можаха да преживѣятъ безболезнено и да преодоляватъ тая криза.

Къмъ 1928 година се открива въ Ловечъ

второто кожарско училище въ страната ни, което съществува и до днесъ и което допринесе да се създаде, предимно въ Ловечъ, една нова, несъществуваща по-рано у насъ, индустрия за производство на кожи за рж-кавици, а напоследъкъ и на гюдерета (кожи за бърсане), които сж намѣрили добъръ приемъ и въ чужбина. Сжщо презъ последнитъ години при нѣкои отъ съществуващитъ кожарски фабрики се откриха отдѣления за производство на известни технически артикули отъ обработена и сурова кожа, като трансмисионни ремѣци, пикери и пр., които сжщо измѣстиха до голѣма степенъ чуждия вносъ.

Трѣбва да изтъкнемъ, че митническото покровителство, което се даваше на кожарската индустрия въ страната ни съ митническия режимъ отъ 1906 год., макаръ и твърде умѣрено, не бѣ използвано напълно отъ сжщата и ценитъ на мѣстното кожарско производство сж били винаги значително по-низки отъ тия на чуждестранния вносъ; тѣй сжщо и новитъ повишения въ митата, които последваха следъ войнитъ, останаха безъ влияние и значение за кожарската ни индустрия и не бѣха ни най-малко използвани за едно неоправдано повишение на ценитъ.

Днесъ кожарската ни индустрия е достигнала до една висота, на каквата едва ли стои друга индустрия въ страната ни. Действително нѣкога толкова разпространеното производство на мешини и сахтияни и на кюселета и на паукчийски гъонъ, отчасти поради липса на търсене, а може би до известна степенъ и поради невъзможнитъ днешъ трудови условия, при които се извършваха тия производства, е въ голѣмъ упадъкъ. Преустановенъ е сжщо и износътъ на нѣкои отъ тия производства въ чужбина и излишекътъ ни отъ овчи кожи се изнася днесъ въ сурово състояние; въ замѣна на туй, обаче, нашата днешна кожарска индустрия е догонила почти въ всички отрасли западно-европейската такава и производството ѝ по качество успѣшно съперничи на най-реномиранитъ чуждестранни фабрики; само високитъ митнически бариери, които се издигатъ навсѣкжде, и сравнително неблагоприятнитъ условия, при които е придудена да си набавя нѣкои отъ основнитъ ѝ сурови материали, ѝ прѣчатъ да мисли за сега за единъ възможенъ износъ въ странство.

Нѣколко статистически данни (въ кржгли суми), отнасящи се обаче само до насърчаванитъ по закона за насърчение на мѣстната индустрия (сега вече отмѣненъ) 41 предприятия за последната 1935 година,